

MAGASINET

stefanus

45. ÅRGANG – NR. 4 / JUNI 2015

Tema: Hva skjer i eks-Sovjet?

Side 4

RUSSLAND

Bot for bønnemøte

SIDE 8-9

HISTORISK

Møt Wurmbrands gode venn

SIDE 14-16

MISJON

Ny rådgiver fra Latvia

SIDE 17

NORGE

Kollega ble martyr

SIDE 18

Foto: Thea E. Haavet

LEDER

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
hag@stefanus.no

Forfulgte kristne – velsignelse og utfordring

Unntakstilstand! Ekstraordinært! Dramatisk! Dette var tilstandsrapporten i Apostlenes gjerninger etter drapet på Stefanus; den kristne kirkes første martyr. De kristne ble presset ut. Ut av sine hjem og nabolag. Bort fra sine land-områder. Ut i det ukjente. Menneskemasser på flukt. Helt til Fønikia, Kypros og Antiokia.

Det som skjedde den gang, ligner det som skjer nå. Båtflyktninger på Middelhavet. Flyktningeleirer i Kurdistan, Libanon og Jordan. Pengeutpressing. Menneskesmuglere som utnytter fortvilte mennesker. Bosetning i ukjent land. Blandt det mottakelse.

De forfulgte kristne ble en velsignelse. Fra starten av så det ikke slik ut. Drapet på Stefanus satte en støkk i folk. De kristne var fritt vilt. De ble drevet på flukt. Men midt i det fortvilte skjedde det noe godt. På grunn av forfølgelsen spredte evangeliet seg til Middelhavsområdene, Nord-Afrika, Midtøsten og videre i Romerriket. Uten innvandrermenigheten i Antiokia hadde det sett mørkt ut for kristningen av Europa. For fra Antiokia ble verdensmisjonen organisert.

Også her er det likheter. Mange innvandrere som nå kommer til Europa, er kristne. Dette hører vi lite om. Visste du at en av de største menighetene i London er nigeriansk? Visste du at en av de best besøkte menighetene i Oslo er kinesisk? Visste du at Oslo domkirke var tettepakket av etiopiere da vi for noen dager siden hadde en minnemarkering for etiopiske kristne som ble drept av «den islamske stat» i Libya? Visste du at Stefanusalliansen stadig er i kontakt med kristne innvandrere som med god kompetanse og rik erfaring ønsker å bety noe i det norske samfunn? En eritreisk kristen kom med en bunke traktater som han ville jeg skulle hjelpe med å distribuere. «Norge trenger evangeliet», sa han.

Kristne innvandrermenigheter i Norge er nå i ferd med å bryte ut av sine etniske ghettoer. På samme måte som forfulgte jødekristne begynte å forkynne til ikke-jøder, evangeliserer innvandrere nå til nordmenn. De ønsker å etablere et norsk Antiokia! En ny base for evangelisering og misjon – i vår tid!

Noen vil innvende: «Er ikke mange innvandrere muslimer eller tilhengere av andre religioner?» Jo, noen av dem er det. Og ikke-kristne kan selvsagt ikke bringe det kristne budskapet til nordmenn. Men vi kan gi dem evangeliet! La oss være et Antiokia for dem! La dem merke vår omsorg! Innvandrere som kommer til oss, burde aldri betraktes som et problem, men som en åndelig velsignelse eller utfordring.

Stefanusalliansen har fått en viktig oppgave. Vi taler de forfulgtes sak. Vi ønsker å bidra til å gjøre deres livssituasjon bedre. Vi står ved deres side, vi ber for dem og vi gjør deres sak kjent. Vi er «de stemmeløses stemme».

Visste du at Stefanusalliansen stadig er i kontakt med kristne innvandrere som med god kompetanse og rik erfaring ønsker å bety noe i det norske samfunn?

Personlig har jeg opplevd møtet med de forfulgte som selv-ransakende. Ville jeg vært like rakrygget om jeg hadde møtt tilsvarende motstand?

Jeg glemmer ikke den vietnamesiske pastoren som hadde hatt lange og mange fengselsopphold bak seg på grunn av sin kristne tro. Ble frimodigheten borte? Nei, på ingen måte! «Nå har jeg pakket kofferten», fortalte han meg. «Forrige gang jeg ble satt i fengsel kom det litt brått på. Jeg rakk ikke å pakke mine personlige eiendeler. Denne gangen står kofferten klar!» Hvilken frimodighet!

Møtet med de forfulgte kan oppleves både som en velsignelse og en utfordring.

Hans Aage Gravaas
generalsekretær

Utgever	Stefanusalliansen	Design og trykk	Kai Hansen Trykkeri	E-post	post@stefanus.no
Ansvarlig redaktør	Hans Aage Gravaas	Forsidefoto	Alexei Druzhinin/RIA Novosti/NTB scanpix	Hjemmeside	www.stefanus.no
Redaktør	Thea Haavet	Opplag	18 000	Styreleder	Jan Gossner
Redaksjon	Elisabeth Engelsviken Kristin Storaker Jan-Eivind Viumdal Birgit Solbakken	Kontor	Trondheimsveien 137	Repr.skapsleder	Karin Riska
		Postadresse	P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo	Org. nr.	970276432
		Telefon	23 40 88 00	Bankgiro	3000 14 57922 Gavekonto
				Revisor	BDO AS

Appellbrev til Jemen

Siden desember 2013 har Hamid bin Haydara sittet fengslet i Jemen, blant annet anklaget for å få muslimer til å forlate sin tro.

Hamid ble uten begrunnelse arrestert på sin arbeidsplass i 2013. Han er blitt anklaget for å være en trussel mot Jemens sikkerhet og for å være spion for Israel. I lange perioder er han blitt torturert i fengselet, og helsetilstanden hans forverres stadig. De første ni månedene fikk han ikke ha kontakt verken med familie eller advokat. Hans kone og tre døtre kjemper for å få ham løslatt og har bedt om hjelp til å legge press på Jemens myndigheter.

Hamid og hans familie er baha'ier. Baha'i er en religion med opprinnelse i Iran på 1800-tallet. Baha'ier opplever sterk forfølgelse både i Iran og i andre land i regionen.

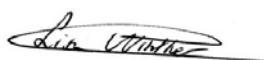
Oftest er våre appeller for kristne, men denne gangen oppfordrer vi dere til å protestere på vegne av en person med en annen tro. Som kristne er vi kalt til nestekjærlighet og har et ansvar for å kjempe for dem som lider, uansett tro. Vi trenger ikke være enige i deres tro eller mene at deres tro er sann, men vi kan vise Guds kjærlighet til alle gjennom å stå opp for dem som blir undertrykt. Vår appell-tjeneste vil være en stemme mot urett – uansett hvem som rammes!

I forrige Magasinet Stefanus skrev vi en artikkel om hvorfor vi som kristne også bør kjempe for alles trosfrihet. Ta gjerne tid til å lese den.

Appellbrev og praktisk informasjon finner du på:
www.stefanus.no.

Vi håper at du blir med og protesterer på Hamids vegne!

Med vennlig hilsen

Lisa Winther
rådgiver menneskerettigheter

Hamid sammen med sin familie. Foto: Bahai International Community

OPPDATERING PÅ TIDLIGERE APPELLSAKER:

Sudan: Rettssaken mot de to pastorene i Khartoum, som vi appellerte for i april, er blitt utsatt flere ganger. Ifølge forsvarerne ønsker aktoriet mer tid for å skaffe bedre bevis, noe de ikke har klart å fremvise så langt.

Egypt: Bishoy Armia Boulous, tidligere kjent som Hegazy, sitter fortsatt fengslet med blasfemianklager mot seg, grunnet hans konvertering til kristendommen for mange år siden. Ifølge hans advokat blir han regelmessig slått i fengselet. Vi appellerte for ham senest høsten 2014.

**DIN
STEMME
MOT
URETT**

**DITT BREV KAN BETY
FORSKJELL PÅ LIV OG DØD!**

BLI APPELLVENN NÅ!

SEND EPOST TIL POST@STEFANUS.NO
ELLER SMS MED ROP <DITT NAVN> TIL 2377.

LES MER PÅ WWW.STEFANUS.NO

Samme spilleregler som i sovjettiden

«På Sovjetunionens bristepunkt var situasjonen for trosfrihet noe bedre enn den er i visse tidligere sovjetstater i dag», sier Kinahan og Corley i nyhetsbyrået Forum 18.

Tekst: Kristin Storaker

Mange av Magasinet Stefanus' lesere har fulgt arbeidet vårt siden oppstarten i 1967. Da var fokuset på forfulgte kristne bak Jernteppet. Hvordan har det egentlig gått med de tidligere sovjetstatene? Vi har snakket med John Kinahan og Felix Corley, begge redaktører i nyhetsbyrået Forum 18 som dekker trosfrihetsovergrep i tidligere sovjetstater.

Ønske om makt og kontroll

«Det er store forskjeller mellom de tidligere landene i Sovjetunionen», forteller Kinahan og Corley. De fortsetter:

– Noen land har valgt en åpen og demokratisk linje, som Estland, Latvia og

Litauen. Men det finnes også land hvor arven fra sovjettiden fremdeles står sterkt, som i Russland, Hviterussland, Aserbajdsjan, Kasakhstan, Usbekistan, Tadsjikistan, Turkmenistan og Kirgisistan. I disse landene lider menneskene under den samme diskriminering og forfølgelse som i den senere sovjettiden, og i noen tilfeller er det blitt verre.

– Myndighetene i disse landene ønsker å kontrollere alt. Ikke bare trosfrihet, men menneskerettigheter generelt lider under dette. Myndighetene går særlig etter mennesker som deler sin tro med

andre, i tillegg til journalister og sivilsamfunnsaktivister – enhver som ønsker å handle fritt uten myndigheters kontroll og inngripen, forteller Kinahan og Corley.

Makthaverne følger de samme spillereglene som under sovjettiden, men begrunnelsen har endret seg.

Det er ikke lenger den kommunistiske ideologien som er drivkraften. Det er ønsket om makt, og å bevare makten innad i familien. De autoritære myndighetene slår ned på det de ser som potensielle trusler for makten, som religiøse grupper.

Streng religionslover

Statene har strenge religionslover som begrenser trosfriheten for innbyggerne. De krever at religiøse grupper registreres nasjonalt, noe som ofte er svært vanskelig å få til. Resultatet er at mange grupper opererer uregistrert, og dermed

Mange av de tidligere sovjetstatene har i dag fortsatt strenge religionslover som begrenser trosfriheten for innbyggerne.

John Kinahan (t.v.) og Felix Corley er redaktører i nyhetsbyrået Forum 18, som dekker trosfrihets-
overgrep i tidligere sovjetstater. Foto: Jan-Eivind Viumdal

Kasakhstanske Yegor Prokopenko er tidligere
sovjetfange og ble i 2013 bøtelagt for å ha deltatt
på gudstjeneste. Foto: International Council of
Churches of Evangelical Christian Baptists

ulovlig. Uregistrert religiøs aktivitet slås hardt ned på med arrestasjon og bøter. Tilfeller av tortur er registrert i fengsler og fangeleirer i Turkmenistan, Usbekistan, Tadsjikistan og Russland. I Usbekistan brukes tortur bevisst for å få fanger til å frasi seg sin tro (USCIRF, 2015).

Selv registrerte grupper opplever sterk statlig kontroll. «Muslimske samfunn er fullstendig dominert av myndighetene, som blant annet utnevner sjefsmufti. I Turkmenistan utnevner myndighetene også regionale imamer», forteller Kinahan og Corley. Myndighetene i disse landene henviser ofte til sikkerhetstiltak

mot ekstremisme når de prøver å forsvare restriksjonene overfor majoritetsreligionen.

Sensur på religiøs litteratur er utbredt, og uregistrerte religiøse grupper har ofte ikke lov til å importere eller være i

“ Eldre mennesker som ble fengslet for sin tro under sovjettiden, opplever i dag å bli fengslet eller bøtelagt for sin tro på nytt.

besittelse av religiøst materiell. Religiøs undervisning er også svært begrenset, og Tadsjikistan er det eneste landet i verden som ved lov forbyr mindreårige å delta på organiserte, religiøse aktiviteter, utenom begravelser (USCIRF, 2015).

Fortiden innhenter gamle sovjetfanger

– Flere steder er det de samme menneskene og familiene som sitter med makten i dag som under sovjettiden. De benytter seg også av samme teknikker for diskriminering og forfølgelse av troende, forteller Kinahan og Corley.

Eldre mennesker som ble fengslet for sin tro under sovjettiden, opplever i dag å bli fengslet eller bøtelagt for sin tro på nytt. Et eksempel er Yegor Prokopenko, en 86 år gammel baptist fra Kasakhstan. Under sovjettiden ble Prokopenko fengslet flere ganger på grunn av sin fredelige, religiøse aktivitet. Han satt blant annet tre år i arbeidsleir, fra 1982 til 1985. Prokopenko har i senere tid, siste gang i 2013, blitt idømt bøter for å ha deltatt på gudstjenester i en menighet som ikke er statlig registrert.

Inspirerende mennesker

Kinahan og Corley har jobbet i Forum 18 siden oppstarten i 2003. De rapporterer om alt de kan, men noen ganger kan de ikke fortelle offentlig om historier og mennesker de møter, fordi det vil utsette dem for fare. De er enige om hva som har gjort mest inntrykk gjennom årene:

– I alle land vi dekker, er det mennesker som er villige til å stå opp for sine rettigheter og for sin tro. Selv under ekstremt press samler religiøse grupper seg for å utøve sin tro. Det er inspirerende!

Kilder: Forum 18 og United States Commission on Freedom of Religion or Belief (USCIRF), 2015.

Forum 18 er et nyhetsbyrå som rapporterer om trosfrihetsbrudd for mennesker av ulik tro eller ingen tro, i Sentral-Asia, Sør-Kaukasus, Russland og Hviterussland. Forum 18 ble etablert i 2003 med støtte fra Dansk Europamission og Stefanusalliansen. Leder for menneskerettighetsavdelingen i Stefanusalliansen, Ed Brown, er styreleder i Forum 18. Les nyhetssaker fra Forum 18 på www.forum18.org

Møt fire flotte partnere!

Sovjetunionen var kjerneområdet for vår organisasjon da den ble grunnlagt som Misjon bak Jernteppet i 1967. I dag spenner arbeidet vårt i eks-Sovjet fra Hviterusland til Nord-Kaukasus, og fra skjult trosfrihetshjelp til bibeloversettelse.

Tekst: Gisle Skeie og Thea Elisabeth Haavet

Ekteparet Guljan og Maksat Töröbekov sammen med sine tre barn. Foto: Bjørn A. Wegge

Kirgisistan: Nytt familiesenter

I slutten av juni reiser medarbeidere fra Stefanusalliansen til Kirgisistan for å være med på åpningen av et nytt og flott familiesenter! Det skal være både leirsted og konferansesenter, der menighetene kan arrangere kurs og leirer for barn og ungdom innenfor trygge rammer. Senteret vil også være et egnet sted for pastorkurs, lederopplæring og bibelundervisning. I roligere perioder vil også lokalene leies ut for å gi inntekter. Utenlandske sykkellandslag har allerede meldt sin interesse.

Ekteparet Guljan og Maksat Töröbekov

er hjernene bak senteret. Guljan (42) er utdannet lege og har muslimsk bakgrunn, uten at foreldrene var spesielt religiøse. Hun ble kristen da hun hørte om Jesus som hadde latt seg korsfeste for alle menneskers synder. Maksat (41) er jurist, og da han ble kjent med Guljan, var han skeptisk til hennes kristne tro. Men han ble selv ledet inn på samme vei.

I Kirgisistan kan kristne oppleve trakassering og utfrysning, og kristen virksomhet foregår ofte i private hjem eller i leide lokaler. Dette er ikke trygt nok, og det har lenge vært ønske om et eget leirsted ute på landsbygda, til bruk for mange kristne menigheter. Senteret blir landets første i sitt slag og ligger idyllisk til ved landsbyen Tamchi, i et vakkert rekreasjonsområde rett ved den store innsjøen Issyk-Kul. Det er tre timer å kjøre fra hovedstaden Bisjkek, og det er også en internasjonal flyplass i nærheten.

Nord-Kaukasus: Leirer og menighet

Etter den andre krigen i Tsjetsjenia, reiste en gruppe kristne inn i det krigsherjede området. De visste ikke hva de skulle gjøre, men handlet ut fra et kall: «Vi må reise dit og vise kjærlighet!» De reiste ut fra en menighet i Nord-Ossetia (russisk republikk i Nord-Kaukasus), og det hele ble ganske improvisert. Men allerede sommeren etter var de tilbake for å arrangere leirer for barn og ungdom, et arbeid som bare har vokst siden.

Barn koser seg på leir i Nord-Kaukasus. Foto: ASR

Hver sommer deltar flere hundre barn og unge på leirene i Tsjetsjenia. Menigheten i Vladikavkaz er tilknyttet Association for Spiritual Renewal (ASR). Organisasjonen har vært Stefanusalliansens russiske samarbeidspartner i en årrekke. ASR driver et mangfoldig arbeid i Russland og andre eks-sovjetiske land. Foruten å støtte leirene økonomisk, har norske givere hjulpet menigheten i Vladikavkaz med å bygge en helt ny kirke for noen år siden.

Nesten alle barna på sommerleirene er fra muslimske familier. I begynnelsen kunne det være vanskelig, og det har vært noen ubehagelige opplevelser. Men nå har ASR vært der i flere år, og folk er trygge på dem. Helt fra starten sørget de for å samarbeide med lokale myndigheter. De møtte dem og fortalte hvem de er og hva de gjør. De legger ikke skjul på sin kristne tro, men mye av arbeidet handler om å la barna få utfolde seg i et omsorgsfullt og trygt miljø, med voksne som er der for dem og tar dem på alvor.

Nord-Kaukasus: Bibelen på morsmålet

Stefanusalliansen har siden oppstarten vært engasjert i bibeltrykking, bibel-distribusjon og bibeloversettelse til minoritetsspråk i gamle sovjetland. Dette arbeidet ledes nå av Institute for Bible Translation (IBT) med hovedbase

i Moskva. IBT er det enkeltforetak som Stefanusalliansen har samarbeidet lengst med. Gjennom dette prosjektet er vi med å støtte en organisasjon som har et potensielt nedslagsfelt på over 200 språkgrupper. Vårt bidrag har de siste årene vært øremerket til to språk i Nord-Kaukasus - Lezgi og Dargin.

I Nord-Kaukasus finnes det drøyt en halv million mennesker som snakker darginisk. De lever i all hovedsak i den russiske republikken Dagestan, og man kjenner kun til noen svært få kristne darginere. Kristendommen kom til Da-

gestan allerede i det fjerde eller femte århundre, men ble noen århundrer senere fortrent av islam. I dag er befolkningen i hovedsak sunnimuslimsk. Bibelarbeid blant darginerne er derfor på alle måter et pionertiltak, rettet mot en folkegruppe som i liten grad kjenner evangeliet.

Lezgi-folket er opprinnelig et kaukasiske fjellfolk. Det utgjør cirka 600 000 mennesker fordelt mellom Aserbajdsjan og Dagestan. Før 800-tallet var store deler av lezgi-området kristent, men i dag betraktes lezgiene som sunnimuslimer.

Sentralt i oversettelsesarbeidet står Fatima, som tidligere var muslim og hadde sterk aversjon mot kristen tro. Hun forteller at russisk er et språk som kommer til dem utenfra, og ikke hjertespråket deres.

– Lezgi-språket er nærmere mitt hjerte og mine følelser enn noe annet språk. Litteratur på lezgisk vil hjelpe til å bevare vår nasjonale identitet og sær egenhet. Det vakreste jeg kan gi den unge nasjonen, er språket vårt, bevart og presentert gjennom bibeltekster, sier hun.

Fatima ble ledet til tro av sin datter Jamila, som begynte å gå på kristne barnemøter. Foto: Bjørn A. Wegge

Hviterusland: Trosfrihet på dagsorden

Hviterusland er blitt omtalt som «Europas siste diktatur», og dagens religionslov innskrenker trosfriheten betydelig. Myndighetene har bestemt at statsregistrering av trossamfunn er obligatorisk, og registrering er nødvendig for eksempel for å kunne leie eller eie gudshus. Registrering er samtidig svært vanskelig å oppnå for mange trossamfunn, og uten registrering kan de risikere kriminell straffeforfølgelse. Siden religionsloven trådte i kraft i 2002, har den ført til en endeløs rekke politiraider, bøter og arrestasjoner. Rettssystemet er heller ikke uavhengig og rettferdig, men preget av makthavernes ideologi. Myndighetene opererer med en liste med aksepterte trossamfunn, som er russisk-ortodoks

kristendom, romersk-katolsk kristendom, luthersk kristendom, jødedom og islam. De som faller utenfor disse grupperingene, for eksempel pinsevenner, opplever store hindringer i sin trosutfoldelse. Inn i dette landskapet støtter Stefanusalliansen en partner som jobber for å sikre trosfrihet for alle og forbedre de kristnes muligheter til å praktisere sin tro. På grunn av vår partners sikkerhet, kan vi dessverre ikke skrive om arbeidet. Men vår partner forteller at de kristne i landet ikke lar seg knekke. Tvert imot har de strenge religionslovene ført til en ny enhet mellom ulike kristne trossamfunn. De står sammen i kampen for trosfrihet og samarbeider om mange sosiale prosjekter, for eksempel hjelper de mennesker som lider under alkohol- og stoffmisbruk. Dette sosiale arbeidet har myndighetene lagt merke til og anerkjent. Vår partner opplyser også at til tross for den vanskelige situasjonen, er forholdene bedre enn under sovjet-tiden, som den eldre generasjonen husker godt.

En ortodoks katedral i hovedstaden Minsk i Hviterusland.

Støtt vårt arbeid i eks-Sovjet!

Bruk giroen vedlagt bladet eller benytt kontonr. 3000 14 57922

Bot for bønnemøte i Sotsji

En gruppe kristne hadde lenge pleid å samles i en liten kafé for å be og studere Bibelen. Det ble det slutt på da hemmelige agenter dukket opp på møtet.

Tekst: Victoria Arnold **Øversettelse og redigering:** Jan-Eivind Viumdal

Den lille uregistrerte gruppen protestantiske kristne i OL-byen Sotsji i det sørlige Russland hadde i flere måneder kommet sammen hver søndag ettermiddag uten å få noen problemer. Møtestedet var Bel Canto-kafeen, et sted deres leder Aleksej Kolyasnikov hadde leid som møtelokale.

Søndag den 28. september 2014 kom det flere nye møtedeltakere. Senere avslørte disse at de arbeidet for det statlige sikkerhetsbyrået FSB. Kolyasnikov ble ilagt 30 000 rubler i bot (ca. 4 500 norske kroner) – den største boten som kan tildeles et enkeltmenneske. Forbrytelsen er at han avholdt et «offentlig arrangement» uten å informere byadministrasjonen.

Kolyasnikov forteller at de hemmelige agentene ønsket å delta på møtet. «Vi ønsket dem velkommen, men etter

Aleksei Kolyasnikov fikk en bot på 30 000 rubler for å lede et bønnemøte på en kafé.
Foto: Privat

møtet avslørte de hvem de egentlig var.» De skal også ha stilt mange spørsmål til møtedeltakerne og forsøkt å få dem til å slutte å gå på slike møter.

Hans advokat, Aleksander Popkov, forteller at konsekvensene er alvorlige. Pastoren og hans forsamling er redde for at forfølgelsen skal fortsette. Dersom de forsetter å begå denne formen for «kriminalitet», kan Kolyasnikov risikere fem års fengsel. Dette fordi nye endringer i loven skjerper straffen for slike gjentatte lovbrudd. I tillegg er dette også dårlig nytt for protestantene i Russland, som veldig ofte holder møter i leide lokaler.

Spørsmål om tillatelse

Ifølge Russlands religionslov (1997) og demonstrasjonslov (2004), kan religiøse møter avholdes uten at myndighetene orienteres, dersom forsamlingen selv eier lokalene eller dersom de disponerer lokalene til dette formålet. Som et arrangement i en lukket og leid bygning, burde det kristne møtet til Kolyasnikov falle inn under denne kategorien.

Kolyasnikov ble kalt inn til avhør - og forteller at avhørslederen stadig spurte om de hadde fått tillatelse eller ikke. Han svarte at kanskje skulle vi ha varslet myndighetene, men at han mente at det ikke er behov for tillatelse. «Jeg gikk selv til byens administrasjon og spurte, og de sa at det verken var nødvendig med tillatelse eller varsling.»

Katjana Katanidi, som jobber for ord-

føreren i Sotsji, har bekrefter overfor journalister at «kafeen er innendørs, og det er derfor ikke nødvendig å varsle myndighetene. Jeg kan ikke forstå at det er begått noen lovbrudd i denne saken». Ingen fra byens administrasjon er blitt invitert til høringene.

FSB startet saken

Etter hvert er det blitt bekreftet at det er sikkerhetsbyrået FSB som startet saken mot Kolyasnikov. Den 26. august i fjor skrev general Aleksander Rodionov i FSB et brev til domstolen i Sotsji der han uttrykker bekymring for «evangelisering» i Bel Canto-kafeen. Han er opptatt av rettighetene til kafeens gjester, som han mener blir ufrivillige deltakere i en gudstjeneste. Og han krever en inspeksjon for å avsløre det han mener er ulovlig virksomhet i kafeens åpningstider.

Rodionov anklaget også Kolyasnikov for å være del av trusselen om at det utvikles såkalte «anti-russiske veksthus for sosiale og ideologiske spenninger». Kolyasnikov anklages også for å stå i ledtog med Vladimir Muntyan, som er

En liten, uregistrert gruppe protestantiske kristne hadde i flere måneder kommet sammen hver søndag på Bel Canto-kafeen i OL-byen Sotsji for å be og studere Bibelen. Det ble det slutt på da hemmelige agenter dukket opp på møtet. Foto: Privat

en evangelisk leder fra Ukraina, som arrangerer store konferanser i Ukraina og som også er svært aktiv i media. Rodionov sammenligner Muntyans virksomhet med satanisme og mener det er en indoktrinering av svake mennesker.

Forbereder appell

Den protestantiske lederen Kolyasnikov forteller at kafeen ble stengt før møtet deres startet. I tillegg ble det hengt opp en melding på ytterdøren og et forsamlingsmedlem sto vakt utenfor kafeen. «Ingen andre var til stede», forteller Kolyasnikov. Han tillot sivilkleddede offiserer, som viste seg å være hemmelige agenter, å gå inn, fordi «vår gruppe gjør ikke noe ulovlig og er åpen for alle». Han avviser også at han skal ha «noen personlige forbindelser eller forretningsforhold» med Muntyan.

Kolyasnikovs advokat forbereder nå appellerer til Den russiske forfatningsdomstolen og Den europeiske menneskerettighetsdomstolen, og sier

de «håper på en rettferdig løsning». Men slike rettsaker kan ofte ta flere år.

Mange fikk bøter

I 2014 ble det reist 23 saker mot religiøse samfunn eller enkeltpersoner i henhold til samme lov, artikkel 20.2, del 2 i Russlands administrative lov. Flere forskjellige domstoler har straffet

en rekke aktiviteter som har funnet sted mange ulike steder. En pastor fikk 20 000 rubler (ca. 3 500 NOK) i bot fordi han ledet en utendørs gudstjeneste på en lekeplass på palmesøndag. Ifølge dommeren var denne gudstjenesten en «fare for offentlig orden, moral og helse». Fordi pastoren ikke betalte boten, ble den doblet. I Smolensk fikk en annen pastor, Viktor Pechkurov, også 20 000 rubler i bot fordi han sammen med to andre baptister delte ut kristen litteratur på gata. Dommen ble anket og til slutt omgjort.

Sotsji er kjent for vinter-OL i 2014. Dessverre er det store begrensninger på trosfriheten i byen. Foto: Wikipedia commons

I oktober i fjor ble Religionsloven fra 1997 endret. Dette ble blant annet gjort for å klargjøre hvilke type steder religiøse aktiviteter fritt kan finne sted. Loven omtaler eksplisitt menigheter som leier lokaler for å ha gudstjenester der. Dette har tidligere vært uklart og ført til at flere forsamlingssteder som har leid lokaler, er blitt rettsforfulgt. Det er håp om at denne endringen kan ha en positiv effekt på saker som for eksempel saken mot Kolyasnikov.

Stefanusalliansen formidler støtte, omsorg og praktisk hjelp til mennesker og kirker verden over som forfølges eller undertrykkes på grunn av sin kristne tro. Organisasjonen har også et generelt, globalt engasjement for religions- og trosfrihet som en del av de universelle menneskerettighetene. Organisasjonen sender ikke ut misjonærer, men samarbeider med lokale kirkesamfunn, menigheter, organisasjoner og kristne i ulike land. Våre samarbeidspartnere kjenner språket, kulturen og de lokale forhold. Dette setter Stefanusalliansen i stand til å yte hjelpen målrettet, effektivt og der den trengs mest.

UTBLIKK

2014 var et dramatisk år for Syria og Irak. Gjennom våre partnere har vi bistått med humanitær hjelp og arbeid for et fortsatt kristent nærvær i denne delen av Midtøsten. Andre prosjektland av betydelig økonomisk størrelse er: Egypt (Stefanusbarna og Anastasia/Anafora), Nord-Korea (bl.a. næringsrike boller, soyamelk og gjødsselfabrikk), Myanmar (bl.a. menneskerettighetskurs og bibelarbeid), Thailand/Vietnam/Laos/Kina (bibelskole for hmong-folket) og Kirgisistan (Gode Hjem).

«SØNDAG FOR DE FORFULGTE»

Stadig flere norske menigheter slutter opp om denne søndagen i november, i solidaritet med forfulgte trossøsken. I 2014 fokuserte vi på Tyrkia.

FAKKELTOG

Fakkeltogene for forfulgte kristne ble i 2014 arrangert på rekordmange steder: Bergen, Halden, Hamar, Kristiansand, Molde, Oslo, Stavanger, Stord, Øystese, Sarpsborg og Trondheim. I Oslo ble oppropet, knyttet til Nigeria, Eritrea og Somalia, overlevert av biskop Ole Christian Kvarme til statssekretær Bård Glad Pedersen på 7. juni-plassen.

MENIGHETER OG MISJON

Stefanusalliansen har nå vært medlem i **Samarbeid Menighet og Misjon (SMM)** i Den norske kirke i tre år. Antallet misjonsavtaler med menigheter har økt betydelig i denne perioden. I tillegg kommer avtaler med noen frimenigheter som har misjonsprosjekt gjennom Stefanusalliansen, samt at det finnes et trettitalls Stefanusbarnehager med fokus på Egypt.

INFO, APPELL, FORBØNN

Antallet **Magasinet Stefanus**-abonnenter, **appellvenner** (brev, e-post, sms) og **forbønnsvenner** (e-post, sms) var nokså stabilt gjennom hele året, uten store svingninger. **Nettsidene** (www.stefanus.no) ble oppdatert flere ganger ukentlig, og den nettbaserte ressursbanken til «Søndag for de forfulgte» var mye brukt.

Fra høstens godt besøkte arrangementer i Bergen. Biskop i Bjørgvin, Halvor Nordhaug, og biskop Saliba Özmen fra den syrisk-ortodokse kirken i Tyrkia. Foto: Thea E. Haavet

NETTVERK OG SAMARBEID I NORGE

Gjennom deltakelse i ulike samarbeidsfora, både innen menneskerettigheter, misjon og menighet, bygger Stefanusalliansen verdifulle allianser og gir relevante bidrag. Et godt eksempel er de allerede nevnte **fakkeltogene**. Stefanusalliansen underviste også i løpet av året om trosfrihet og forfølgelse ved flere skoler, høyskoler og folkehøyskoler.

TROSFRIHETSHEFTET

Stefanusalliansens publikasjon «**Freedom of Religion or Belief – for everyone**» ble i 2014 oversatt og utgitt på flere nye språk, og enda flere oversettelser er under utarbeidelse. Heftet er blitt svært godt mottatt i menneskerettighetsmiljøer og tas stadig i bruk i nye land og sammenhenger.

STEFANUSPRISEN

Stefanusprisen gikk i 2014 til den pakistanske advokaten og menneskerettighetsaktivisten Asma Jilani Jahangir. Prisen ble markert med flere medieoppslag, møter med norske myndigheter, seminar på Litteraturhuset i Oslo samt en stor fest i Gamle Logen.

BJØRGVIN BISPEDØMME

Stefanusalliansen hadde et spesielt nært samarbeid med Bjørgvin bispedømme i 2014. En gruppe fra bispedømmet reiste med oss til Tyrkia. I september besøkte den syrisk-ortodokse biskopen, Saliba Özmen, fra Mardin i Tyrkia, Bergen og Oslo. I Bergen var det en stor satsning med gudstjenester, seminarer og konserter med koret SKRUK og sangere fra den syrisk-ortodokse kirken, med musikk fra prosjektet «Sangen fra Katakombene».

MAMA MAGGIE I NORGE

Eyvind Skeies biografi om Stefanusalliansens samarbeids-

partner i Egypt, Mama Maggie, ble utgitt høsten 2014. Som et ledd i lanseringen deltok Eyvind Skeie og Mama Maggie på en turne som innebar mange møter i fire forskjellige bispedømmer. Kirkene var fulle, over 1 000 bøker ble solgt gjennom Stefanusalliansen og flere medier bidro til god pressedekning.

INTERNATIONAL PANEL OF PARLIAMENTARIANS (IPP)

I november arrangerte Stefanusalliansen sammen med stortingsrepresentant Abid Raja (V) en stor konferanse om trosfrihet for parlamentarikere fra hele verden. Dette er et nytt, internasjonalt nettverk av parlamentarikere som jobber for trosfrihet. Arrangementet fikk blant annet omtale i The Economist.

GAVER OG ØKONOMI

2014 ble et rekordår for gaveinntektene, som totalt kom opp i nesten 28 millioner kroner. De ordinære gaveinntektene økte med drøyt 2,8 millioner kroner fra 2013, noe som var godt over budsjettet. De testamentariske gavene var noe lavere enn i 2013, men ellers har de fleste gavepostene hatt en økning: Både fast givertjeneste, inntekter fra innsamlingsbrevene og ofringer fra menighetene, økte.

STAB

Ved utgangen av året var 18 personer ansatt i organisasjonen, fordelt på 16,4 fulltidsstillinger.

Stefanusalliansen	2014	2014	2013	2013
Inntekter i 2014 (anskaffede midler)				
Offentlige tilskudd		3 598 483		3 046 025
Innsamlede midler		27 791 870		25 111 001
Ordinære gaver	26 030 396		23 187 443	
Legatmidler	180 000		76 875	
Testament. gaver	1 581 474		1 746 683	
Inntekter fra operasjonelle aktiviteter		237 121		92 507
Finans- og investeringsinntekter		196 112		217 757
Andre inntekter		231 778		75 409
Totale inntekter		32 055 364		28 442 700

Kostnader (forbrukte midler)

Kostnader til anskaffelser av midler		3 081 263		2 690 877
Kostnader til formålet		23 434 165		21 921 725
Administrasjonskostnader		3 784 984		3 293 991
Forbrukte midler i 2013		30 300 411		27 906 593

ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT

		1 754 953		536 107
--	--	------------------	--	----------------

Slik ble aktivitetsresultatet brukt

Sareptafondet - netto minket med		-875 869		326 983
Øremerkede gaver - netto økt med		1 430 822		-335 588
Annen egenkapital - overført		1 200 000		544 712
Totalt		1 754 953		536 107

Innsamlingsprosenten

Gaver		27 791 870		25 011 001
Kostnader til anskaffelser av midler		3 081 263		2 690 877
Innsamlingsprosenten		88,9		89,2

Revisjon er utført av BDO Lillestrøm

Glimt fra verden

ved Elisabeth Engelsviken

USA

Internasjonalt fellesskap for trosfrihet

Lederen for menneskerettighetsavdelingen i Stefanusalliansen, Ed Brown, og stortingsrepresentant Abid Raja, var i USA i vår for å snakke om det nyopprettede International Panel of Parliamentarians for Freedom of Religion or Belief (IPP). Samtalene dreide seg om hvordan de kunne få rundt 70 parlamentarikere fra hele verden til å delta på en konferanse i New York i september 2015. Konferansen skal ha som mål å styrke trosfrihetens kår rundt om i verden. I tillegg hadde de møter med USAs utenriksdepartement og samtaler med to av president Obamas rådgivere i Det hvite hus. Der tok de opp trosfrihetssituasjonen i land som Myanmar og Pakistan.

EGYPT

NY SPENNENDE PARTNER

I år har Stefanusalliansen innledet et samarbeid med organisasjonen Hotep Center for Human Development i Alexandria i Egypt. Hotep er et gammelt egyptisk ord som betyr «fred med» eller «den som gjør Gud fornøyd». Organisasjonen er en del av den evangelikale kirken i Alexandria, men er også registrert som en NGO. Den jobber for menneskerettigheter og fredelig sameksistens på tvers av religiøs tilhørighet i Egypt. Hotep arrangerer blant annet barneleire med 60 barn, likt fordelt mellom muslimer og kristne, jenter og gutter.

Der skal de gjennom rollespill sammen bygge opp et samfunn med demokrati og toleranse (se bildet). I tillegg jobber de med tidlig varsling av tegn på religiøst motivert vold gjennom lokale team, bestående av både kristne og muslimske religiøse ledere, lokale myndighetspersoner og mediefolk, slik at voldsutbrudd kan forhindres. Stefanusalliansen skal i første omgang støtte et pilotprosjekt som går på å bevisstgjøre den vanlige egypteren om menneskerettighetsutfordringene som finnes i dagens Egypt. Prosjektleder Bassem Maher Sedra var nylig på besøk i Norge.

- Vi er veldig glade for å ha innledet et spennende samarbeid med en så kompetent organisasjon som Hotep, sier Lisa Winther, menneskerettighetsrådgiver i Stefanusalliansen.

- Hotep er en uredde organisasjon som finner kreative og nyskapende veier for å arbeide med svært viktige og relevante menneskerettighetsproblemer i Egypt. Gjennom sine freds- og forsoningsprosjekter jobber de veldig konkret for å bygge bro mellom muslimer og kristne, minske fordommer og religiøse spenninger, samt forhindre at religiøst motivert vold blusser opp, forteller Winther engasjert.

MYANMAR

Urett får langvarige konsekvenser

Prosjektssjef i Stefanusalliansen, Kai Tore Bakke, var på reise i Myanmar i mai i år. Da fikk han besøke et av prosjektene til Equality Myanmar, som er en av Stefanusalliansens samarbeidspartnere i landet. I Shwebo, nordøst for Mandalay, har en gruppe bønder (bildet) startet en forening som arbeider for å beskytte deres rettigheter. De hadde alle sam-

men opplevd at myndighetene hadde ekspropriert hele eller deler av deres eiendommer.

«Det var svært gledelig å se pågangsmotet hos bøndene vi møtte», sier Kai Tore. «De hadde fått kunnskap om sine rettigheter. De visste hva de skulle gjøre og hvem de kunne klage til. De hadde fått en ny verdighet. Bare et fåtall av dem hadde fått igjen deler av sin eiendom, men nå visste

de at de ikke var nødt til å undertegne når myndighetene bad dem frasi seg rettigheten til eiendommen deres. Fremfor alt kjente de seg sterke fordi de sto sammen. I starten hadde myndighetene bare oversett dem. Nå svarte de på brev.»

Kai Tore forteller at han satt med et inntrykk av at disse bøndene ikke bare hadde lært om sine rettigheter, men levde dem ut. For oss er kanskje det en selvfølge. For mennesker som lever under et undertrykkende regime, er dette noe som må læres. Det krever kunnskap, mot og støtte utenfra.

PAKISTAN

Nytt mobbangrep mot kristne

Den 25. mai klokka seks samlet en mobb på nesten 20 000 mennesker seg i bydelen Dhoop Sari i Lahore, der mer enn 250 kristne familier bor. En ung, kristen gutt, som er mentalt syk og rusavhengig, ble anklaget for å ha brent Koranen. Politiet arresterte ham øyeblikkelig og anklaget ham for blasfemi. Moren ga en medisinsk attest som bekrefter hans mentale sykdom til politiet.

Selv om politiet arresterte den anklagede, angrep mobben det kristne området. De skremte kristne låste hjemmene sine og flyktet fra området, og den sinte mobben brøt seg inn i husene deres og stjal eiendelene til mange mennesker. 35 mennesker ble frastjålet smykker, penger og møbler. Politiet arresterte kun 18 av mobben på 20 000. Mange kvinner og barn tør ikke å returnere til hjemmene sine.

– Situasjonen i Lahore er preget av konflikt, fordi det som skjedde etter kirkebombingene har skapt store spenninger mellom kristne og muslimer. Dette mobbangrepet forsterker konflikten. Uskyldige og sårbare kristne møter sterk diskriminering i alle aspekter av livet, forteller Sajid Christopher, lederen av Stefanusalliansens samarbeidsorganisasjon, Human Friends Organization (HFO). De var den første organisasjonen som kom til stedet for å samle inn doku-

mentasjon. Som respons på den spente situasjonen arrangerte HFO blant annet en kunstutstilling for skoler i Lahore for å fremme fred, toleranse og menneskerettigheter i landet (se bildet). Tusenvis av mennesker deltok.

Sajid ber om forbønn for situasjonen i Pakistan.

Wurmbrands gode hjelpere

To ateister ble kristne på hver sin kant av verden. Da rumenske Richard Wurmbrand og engelske Gill Holby møttes i Norge, ble det starten på et verdensvidt arbeid for den forfulgte kirke.

Tekst: Thea Elisabeth Haavet

Foto: Privat

På Stefanusalliansens kontor passerer jeg daglig en bokhylle som har en egen seksjon med gamle bøker fra tiden da vi jobbet inn mot kommunistiske Sovjetunionen. Jeg stopper ofte for å ta en titt - og har sett at en hel hylle med bøker er skrevet av eller om samme mann: Richard Wurmbrand. Bøkene har titler som «Kristen i rumensk fengsel» og «Torturert for Kristus». Jeg har fått høre at Wurmbrand har skrevet så mange som 18 bøker, og en titt i disse bøkene har gjort meg veldig nysgjerrig på hvem denne mannen var.

Ateisten i Oslo

I dag er jeg på vei til en dame som kan gi meg svaret, til en av dem som kjente Wurmbrand aller best: Gillian Margaret Beresford Holby. Spent går jeg innover korridorene på Hole Bo- og Rehabiliteringssenter for å møte den 88 år gamle damen som sitter med en viktig bit av historien til Stefanusalliansen. En smilende og varm kvinne ønsker meg velkommen. Hun hopper rett i det:

– Jeg møtte Wurmbrand 2. juledag 1965. Jeg sang i koret i Den amerikansk-lutherske kirken da han kom på besøk og ble introdusert av presten. Han hadde kommet direkte fra Romania til Norge etter 14 år i fengsel, mimrer hun på norsk, men med en tydelig engelsk aksent.

Jeg ber Gill, som de fleste kjenner henne som, spole litt tilbake. Hvordan endte

88 år gamle Gill Holby var en av Richard Wurmbrands nære venner, og hun hadde en nøkkelrolle da Misjon bak Jernteppet, nå Stefanusalliansen, ble stiftet.

hun opp i Norge og i den amerikanske kirken der? Gill forteller villig. Som 19-åring kom hun til Norge, gift med en norsk marineoffiser. Da ekteskapet dessverre gikk i oppløsning, valgte hun å bli i Norge. Hun hadde fått datteren Helen her, og likte seg så godt i landet. Gill ble gift med en nordmann igjen, og fikk tre sønner. Da hun var 35 år, ble livet til den hjemmевærende firebarnsmoren snudd på hodet. Da et av barna fikk problemer på skolen, ble hun anbefalt privatundervisning hos den kristne læreren Else-Marie Skard.

– Else-Marie spurte meg om jeg leste Bibelen, og jeg løy og sa ja. På den tiden var jeg ateist, og hadde ikke noe imot å lyve. Else-Marie sa at det ville hjelpe meg hvis jeg leste Bibelen og lot Gud komme inn i livet mitt. Da jeg leste Johannes-evangeliet, ble jeg grepet av det. Jeg fant ut at jeg hadde en himmelsk Far, noe jeg ikke lenger hadde på jorden, og at jeg ikke var alene her. Da Else-Marie ringte etter en uke, forklarte

jeg at noe rart hadde skjedd med meg. Jeg ble en kristen, og hele livet mitt ble forandret.

Ateisten i Romania

Samtidig som Gud grep inn i livet til den hjemmевærende firebarnsmoren i Oslo, handlet Han i livet til jødiske Richard Wurmbrand i Romania. Han hadde vært foreldreløs helt siden sine første leveår, opplevd fattigdom og de vanskelige tidene under første verdenskrig. Da han var fjorten år, var han allerede en overbevist ateist.

– Jeg hatet den feilaktige oppfatningen av Gud som jeg hadde i sjelen min. Men jeg ville ha likt å vite at det var et kjærlig hjerte et eller annet sted i universet, skriver han i boka «Torturert for Kristus». En dag ba den overbeviste ateisten om at Gud skulle åpenbare seg for ham hvis han mot formodning fantes. Etter dette ble han på uforklarlig vis trukket til en liten landsby, der en gammel snekker ga ham en bibel. «Jeg

kunne knapt lese i den. Jeg kunne bare gråte over den, mens jeg sammenlignet mitt eget liv med Jesu liv, min urenhet med hans renhet, mitt hat med hans kjærlighet, og så tok han imot meg som sin egen», forteller Wurmbrand i samme bok. Han ble en kristen, og ikke lenge etter ble hans kone Sabina også omvendt. Disse førte igjen andre til Kristus, og slik vokste en ny luthersk menighet fram i Romania. Wurmbrand ble kirkens leder. I 1944 kom kommunistene til makten i landet. I motsetning til de fleste kirkeledere, ønsket ikke Wurmbrand å samarbeide med eller anerkjenne det nye styret. Det fikk han lide for. Han tilbrakte 14 år i fengsel, og opplevde alvorlig tortur.

Møtet i Norge

Samtidig som Wurmbrand satt fengslet, var fru Holby blitt en fast kirkegjenger i Den amerikansk-lutherske kirken i Oslo.

– 2. juledag 1965 informerte pastor Myros Knutson oss om at vi hadde besøk av en rumensk pastor som nettopp hadde kommet til Norge etter at han hadde sonet en 14 års fengselsdom, forteller hun. Etter gudstjenesten bestemte Gill seg for å invitere Richard og familien hjem på kaffe.

– Mens vi spiste sammen, fortalte pastor Wurmbrand oss om sine opplevelser i kommunistiske Romania. Det ble stadig vanskeligere å svelge kaken og nyte kaffen. Vi visste ikke om de umenneskelige forholdene som våre kristne brødre og søstre led under i kommunistiske land. Han hadde vært tre år på enecelle, uten å se dagslys, forteller Holby, og oppfordrer meg til å lese om detaljene i bøkene hans.

Gill Holby møtte Richard Wurmbrand da han besøkte Den amerikansk-lutherske kirken i Oslo etter at han ble sluppet fri fra fengsel.

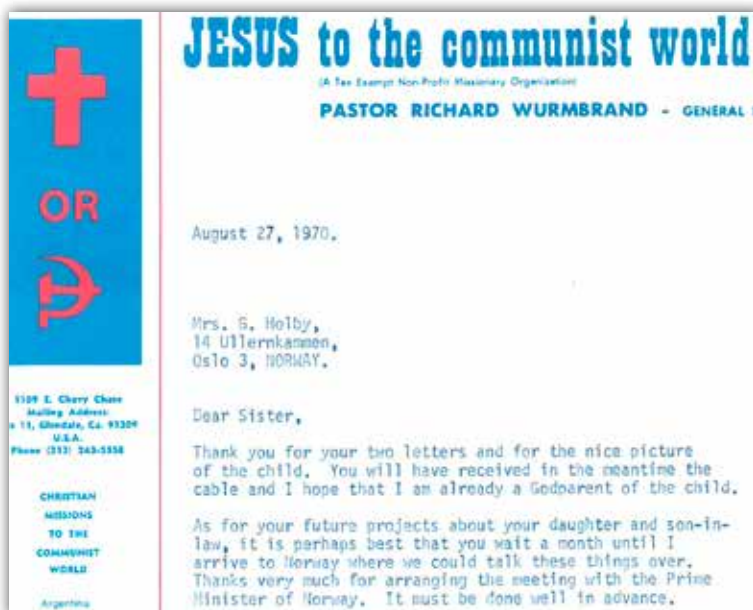
Ikke lenge etter møttes den torturerte pastoren og den handikappede læreren. To år senere samlet Skard fem personer i hjemmet sitt i Oslo. Her var blant annet «ishavsbispen», Monrad Norderval, til stede, og han stilte seg i spissen for den nye organisasjonen som da ble stiftet; Misjon bak Jernteppet.

Nært vennskap

– Plutselig, midt i denne fortellingen sa han; «Mrs Holby, you must start a Mission to the Communist World.» Jeg tror jeg hørte Mike, min mann, sette kaffen i halsen, men jeg opplevde den freden som overgår all forstand når Gud leder oss. Jeg svarte: «Nei, pastor, jeg er ikke den rette, men jeg vet hvem det er: Else-Marie Skard», forteller Gill. Hun ringte den gode venninnen sin med en gang og ba henne avbryte ferien for å komme til Oslo og møte «en helt spesiell mann».

– Else-Marie hadde ødelagt ryggen og hadde gjennomgått flere operasjoner uten å bli bra, så hun lå mye i sengen. Likevel var hun svært aktiv og hadde en rekke kontakter innen norsk kirkeliv. Hun var et fantastisk menneske, forteller Gill.

Wurmbrand dro rundt og fortalte sin historie i kirker og bedehus over hele Norge. Siden slo han seg ned i USA sammen med kona Sabina og sønnen Michael. Der etablerte de organisasjonen Voice of the Martyrs. Da familien flyttet til USA, skrev Wurmbrand jevnlig brev til Gill og familien hennes. En del av disse brevene har Stefanusalliansen nylig fått i gave. «Gud trenger oss alle for å redde den fortapte, kommunistiske verden. Derfor utførte han mirakelet å bringe meg til Oslo for å minne deg om denne plikten», skriver rumeneren i et av brevene. Men familien vendte også gjentatte ganger tilbake til Norge, og da besøkte de alltid Gill og familien hennes. Det utviklet seg til et livslangt vennskap. >>>

Etter at Richard og familien flyttet til USA, fortsatte han å kommunisere med Gill i brevform. Her er ett av brevene.

– Jeg lurer på om jeg ikke kjente ham best av alle. Jeg var veldig velsignet som fikk kjenne ham og bli inspirert av ham, ler Gill.

– *Hvordan var han?*

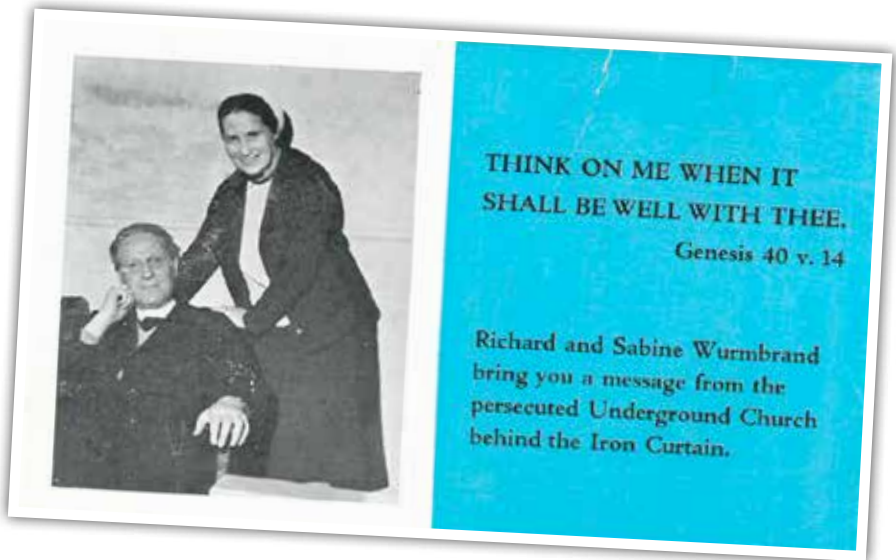
– Han var en person du aldri treffer maken til, helt spesiell. Han var meget høy, og når han kom inn i et værelse, stanset folk umiddelbart og så på ham. Han var en mann som ikke kunne ignoreres. De unge i kirken var veldig betatt av ham. Han var svært flink til å kommunisere, og han kunne alt. Han var en belest og intellektuell type. Men først og fremst var han et dypt kristent menneske, forteller 88-åringen. Hun ble svært berørt av at han hadde klart å tilgi dem som fengslet og torturerte ham.

– Han hadde ikke noe hat mot dem som hadde holdt ham fanget. Har en mann gitt sitt hjerte til Gud, er det ikke plass til hat og den slags ting.

Barnas helt

Wurmbrand reiste mye rundt for å informere om forholdene for kristne i de kommunistiske landene. Da han var i England, bodde han hos Gills stemor utenfor London, som personlig kjørte ham rundt til møtene han skulle på. Før sitt første møte med stemoren, skrev Richard disse advarende ordene til Gill: «Etter 14 år i fengsel og 20 år med kommunisme, så glemte jeg manerer, og vet ikke lenger hvordan jeg bør oppføre meg i ulike situasjoner. Det hender at jeg fornærmer mennesker, uten å mene det.» Men for ille kan hans oppførsel ikke ha vært. Barna til Gill ble også veldig glad i Wurmbrand, og han i dem. Sønnen John Holby husker den rumenske jøden veldig godt.

– Vi gledet oss alltid til han kom på besøk. Vi så på ham som en kjempe i Guds rike på grunn av at han sto fast til tross for at han gjennomgikk brutal tortur og risikerte døden. Hans kone Sabi-

Her er et av kortene Gill mottok fra familien Wurmbrand.

Men det største mirakelet av alt var at han overlevde så mye tortur og at han tilga overgriperne helt.

na var full av kjærlighet. Jeg glemmer aldri klemmene hennes.

Wurmbrand begynte etter hvert å kalle John for «mirakelgutten», på grunn av noe som hendte i livet hans.

– Jeg var født med en hjerneskade og kunne ikke snakke, selv da jeg var tre-fire år. Legene ga meg opp og sa at jeg aldri ville lære det. Richard Wurmbrand og andre ba for meg. De første ordene sa jeg da han var på besøk: «Halleluja, Richard Wurmbrand!» Derfor kalte han meg mirakelgutten. Men det største mirakelet av alt var at han overlevde så mye tortur og at han tilga overgriperne helt. Ja, ingen kunne treffe Wurmbrand uten å bli sterkt påvirket og inspirert av ham, forteller John.

Ble inspirert

Richard inspirerte også Gill til en ny retning i livet.

– Siden jeg ble kjent med Wurmbrand, har jeg vært interessert i dem som sit-

ter i fengsel. Han hjalp meg til å forstå hvordan det var. Det førte til at jeg engasjerte meg i fengselstjenesten her i Norge, og i veldig mange år besøkte mennesker som satt inne, særlig i kvinnefengsel. Jeg pratet med dem og ba for dem, forteller hun.

Gill var venner med familien Wurmbrand helt til Sabina og Richard begge døde i 2001. Hun husker godt den siste gangen han prekte i Den amerikansk-lutherske kirken i Oslo. Han gjorde det sittende i en stol. Og han kunne ikke ha på seg sko på grunn av arrene etter tortur.

– *Hva betyr Gud for deg i dag?*

– Alt. Se der, sier hun og peker på en plakat på veggen der det står «If God is all you have, you have all you need.» Det fungerer til tusen! Da jeg måtte flytte hit på grunn av helsa for et par uker siden, hadde jeg en ro som var helt utrolig. Jeg var ikke deprimert over at jeg skulle bo på aldershjem resten av livet, for Gud hjalp meg. Hver time er Gud der, trøster meg og hjelper meg og gir meg anledning til å snakke om ham til andre, forteller hun engasjert.

Berørt sier jeg «ha det» til Gill og forlater senteret. Jeg takker Gud for livet hennes, og ber om at jeg må være like nær Ham når jeg nærmer meg 90.

«Visste ingenting om Gud»

Stefanusalliansens nye misjonsrådgiver vokste opp i en ikke-religiøs familie i Latvia i sovjettiden, og har forsket på kirkeliv og forfølgelse under kommunistiske regimer. Møt Vija Herefoss!

Tekst: Thea Elisabeth Haavet **Foto:** Privat

Vija er født og oppvokst i Latvia, og er nå ansatt i IKO - Kirkelig pedagogisk senter. Hun er i tillegg doktorgradsstudent i misjonsvitenskap ved Menighetsfakultet, med fokus på misjon i en post-kommunistisk kontekst. Vija begynner å jobbe i Stefanusalliansen i september.

– Vi tror Vija Herefoss vil bli et positivt tilskudd til vår organisasjon. Hun er godt faglig kvalifisert og har bred erfaring med internasjonalt kristenliv. Hennes personlige og faglige erfaring og gode kunnskap om den kristne kirkes møte med forfølgelse og autoritære regimer, er svært viktig for oss, sier generalsekretær Hans Aage Gravaas.

- *Hvorfor ønsket du å søke på jobben som misjonsrådgiver i Stefanusalliansen, Vija?*
- Jeg har stor respekt for den jobben som Stefanusalliansen gjør, og jeg så for meg et spennende miljø hvor jeg ville få muligheten til å bruke min kompetanse og erfaring.

- *Hva kan du bidra med til Stefanusalliansen med din unike bakgrunn?*

- Jeg har bachelor i filosofi fra Universitetet i Latvia og mastergrad i teologi fra Menighetsfakultetet i Oslo. Masteroppgaven og mitt doktorgradsarbeid er knyttet til fagfeltet misjonsvitenskap. Mine akademiske interesser er farget av min bakgrunn. Jeg har forsket på kirkeliv under kommunistiske regimer og de følgende forfølgelse har for identitet - både for kirken som institusjon og den enkelte troende. Jeg håper og tror at dette vil være viktige bidrag til Stefanusalliansens arbeid. Jeg har også vært opptatt av hvordan misjon fungerer

under og etter kommunismen, og har skrevet om Øst-Europas møte med vestlige misjonærer. Som en person som har vært i «mottakerenden» av vestlig misjonsvirksomhet, håper jeg å kunne bidra med verdifull innsikt.

- *Kan du si litt om din kirkelige bakgrunn?*

- Jeg vokste opp i en ikke-religiøs familie, noe som var ganske vanlig i sovjettiden. Da jeg var barn, feiret vi aldri jul, og jeg visste ingenting om Gud eller Bibelen. Mitt første møte med kristen misjon på 1990-tallet var ikke spesielt vellykket. Denne erfaringen spilte en viktig rolle for valg av tema for min doktorgradsavhandling, som handler om såkalte ikke-troende og deres erfaringer med kirken. Det tok tid og mange lange samtaler med kloke og veldig tålmodige, kristne venner før jeg ble kristen i år 2000, og ble medlem i den evangelisk-lutherske kirken i Latvia. I dag er jeg medlem av den latviske menigheten i Oslo.

Vija Herefoss kommer fra Latvia og ble kristen som voksen. Her er en kirke i hovedstaden Riga.

Vija Herefoss begynner som misjonsrådgiver i Stefanusalliansen 1. september.

- *Du har selv vokst opp i Latvia og kan snakke russisk. Hvordan kan din bakgrunn bli en ressurs som misjonsrådgiver i Stefanusalliansen?*

- Det stemmer at jeg snakker russisk. Alle barn måtte lære russisk på skolen fra første skoleår, samtidig som de lærte å lese og skrive på morsmålet sitt. Jeg tenker at min bakgrunn er en ressurs, fordi jeg har innsikt i hvordan et ateistisk storsamfunns holdning til kristne og andre religiøse mennesker påvirker alle deler av samfunnslivet. Jeg kan kjenne igjen totalitære strukturer og vet noe om hvilke former for marginalisering det skaper.

- *Hva liker du best med Latvia?*

- Maten og tradisjonen med å feire navnedager, forkjærligheten for klassisk musikk og korsang, de hvite strendene i

Jurmala og Art Nouveau-bygningene i hovedstaden Riga.

Rystet da kollega ble martyrt

Da representantskapsleder Karin Riska opplevde at en kollega ble drept på grunn av sin tro, startet et engasjement for verdens forfulgte kristne. Her forteller hun om sitt engasjement for Stefanusalliansen.

Tekst: Birgit Solbakken

- *Hvor lenge har du engasjert deg i Stefanusalliansen?*

- Jeg har vært engasjert i Stefanusalliansen siden jeg ble valgt inn i representantskapet i 2011. Men jeg har vært opptatt av saken, og støttet våre forfulgte trossøsken og kjempet for trosfrihet lenger enn det. Spesielt etter de fem årene jeg bodde i Jerusalem, har det vært noe jeg har vært opptatt av. Året før jeg flyttet tilbake til Norge, opplevde jeg at en av mine kollegaer i Gaza, Rami Ayyad, ble drept på grunn av sin tro. Det var selvsagt en svært rystende opplevelse for meg. Verdens forfulgte kristne kom mye nærmere, representert ved Rami og hans familie, som var og er gode venner av meg.

- *Hva er det som engasjerer deg mest i jobben som representantskapsleder?*

- Det er et privilegium å være representantskapsleder for en organisasjon som har en utrolig dyktig stab og styre, som sørger for god og profesjonell drift og utvikling av organisasjonen, inkludert en sunn økonomi. Jeg er imponert over hvor langt Stefanusalliansen når med begrensede ressurser i mange land. Siden organisasjonen driftes så bra, trenger ikke jeg som representantskapsleder å bruke mye tid på det. Jeg kan i stedet bruke tid og krefter på selve arbeidet som drives, og støtte opp om det så godt som mulig. Jeg, som er spesielt glad i Midtøsten, er

Dette er et seks år gammelt bilde av Karin og datteren til den kristne martyren Rami. Kona Pauline var gravid med Sama da mannen ble drept.

ekstra engasjert i forhold til trosfrihetssituasjonen der, spesielt i Syria, Irak og Egypt. Der er det særlig dramatisk. Ellers er jeg engasjert i fakkeltogkomiteen i Kristiansand, hvor jeg representerer Stefanusalliansen. Jeg synes det er veldig fint å få være med i arbeidet på en slik konkret måte. Som lærer på Bibelskolen i Grimstad får jeg også der være med å sette fokus på misjon og manglende trosfrihet, og slik får jeg også vært med på å engasjere studentene for saken.

- *Hva er dine drømmer for organisasjonen vår?*

- Dessverre er det slik at trosfriheten svært mange steder begrenses, og forfølgelse av kristne ser spesielt ut til å øke. Ekstreme krefter tar over mange steder. Jeg drømmer om at Stefanusalliansen fortsatt får være en vital organisasjon som er raskt på banen når dramatiske ting skjer i forhold til trosfrihet. Jeg drømmer om at Stefanusalliansen blir en organisasjon som i enda større grad enn nå er viktig for alle kristne å engasjere seg i, uavhengig av hvilket kirkesamfunn de tilhører, fordi trosfrihet bør angå oss alle.

- *Hvordan vil du få flere folk engasjert i «vår sak»?*

- Gjennom solid opplysningsarbeid i medier og på arrangementer ser jeg allerede at flere og flere blir engasjert for vår sak, så jeg tenker at vi må bare fortsette det gode arbeidet vi gjør. Ikke minst tror jeg det er viktig å satse mer blant de unge, og da er det jo viktig å satse mer på sosiale medier. Uten at vi bygger opp et solid fundament også hos de yngre, vil støtten til arbeidet synke i fremtiden.

- *Hva betyr Stefanusalliansens slagord «sammen for de forfulgte» for deg?*

- Som kristne er vi en del av Jesu legeme. Vi er ett legeme sammen med hele den verdensvide kirke. Det betyr at når et lem på legemet lider, så lider også jeg som er en del av legemet (1. Kor 12.26). Da kan jeg ikke ignorere forfølgelsen som skjer, det angår meg helt konkret. Men det stopper ikke med våre forfulgte søsken. Ifølge Bibelen skal vi engasjere oss for alle mennesker som lider urett og blir undertrykt. Det at vi er sammen for de forfulgte, betyr at vi står sterkere, og vi kan oppmuntre hverandre.

Det henger mange bilder av muslimske martyrer i de arabiske land, og Det palestinske bibelselskapet henger oppe denne plakaten i Gaza etter drapet på Rami, som et vitnesbyrd om at han er en kristen martyrt.

Mama Maggie er en av våre mange gode samarbeidspartnere som vi støtter økonomisk.

samler inn penger i kroner og deler dem ut i dollar. Med en kronkurs der en dollar koster over åtte kroner, innebærer dette at vi må samle inn nesten tre millioner kroner mer i år enn i fjor for å kunne dele ut like mye til «de forfulgte» som vi gjorde i 2014.

De fleste av dem som har respondert, har gitt et engangsbeløp. Til nå er det 33 personer som har tegnet en ny fast giveravtale og 95 som har økt sin faste giveravtale. Vi takker alle som har engasjert seg og gitt respons på en eller annen måte. Men vi er ikke helt i mål ennå. Har du mulighet og lyst til å gi en ekstra gave, tegne en ny fast giveravtale eller øke beløpet for din faste avtale, så er det ikke for sent. Gud velsigne dere alle i vårt felles arbeid «Sammen for de forfulgte».

Hilsen Jan-Eivind Viumdal,
kommunikasjons- og markedsjef

Tusen takk for responsen

Vi vil takke alle som har deltatt i aksjonen «kritisk kronkurs». Tidligere i år sendte vi brev til mange av våre trofaste givere. Der ba vi om en ekstragave, opprettelse av en fast giveravtale eller økning av giverbeløpet for allerede eksisterende faste giveravtaler. Flere enn

1 200 personer har respondert og mer enn 600 000 kroner har kommet inn.

Årsaken til at vi sendte dette brevet, er at en dollar nå koster mye mer enn det den gjorde da vi i fjor planla og budsjetterte for 2015. Utfordringen er at vi

En engasjert gjeng!

Teamet vårt fra Bibelskolen i Grimstad (BIG) er hjemme igjen etter fem gode og innholdsrike måneder i Thailand og Myanmar. Vi er så takknemlige for at Stefanusalliansen har sitt eget team på BIG. Kontakten og kunnskapen de unge får hos våre partnere, er kjempeviktig for oss som organisasjon. Stappet med inntrykk og kunnskap dro de sammen med oss på en informasjonstur til Framnes videregående skole første helgen i mai. Her holdt de blant annet Secret Service med alle elevene. En engasjert og interessert gjeng møtte oss på Framnes. Raket, Amalie, Henriette og Janet viste film og reklamerte for året på BIG, samtidig som de promoterte linjen World Wide Walk hvor Stefanus-

Vårt fine BIG-team f.v Henriette, Janet, Raket og Amalie.

alliansen har prosjektland som elevene reiser til. Til sommeren skal de jobbe for oss på stand og festivaler. Stikk

gjerne innom standen på Skjærgårds Music & Mission Festival første uka i juli.

stefanus
alliansen

HØR ROPET OM BØNN

FRA SYRIA OG IRAK

**SØNDAG FOR
DE FORFULGTE**

MARKER I DIN MENIGHET!